

Nr. 272

Cena prenumeraty:
w Łodzi:
kwartalnie Mk. 14.40
miesięczn. „ 4.80
za roznośnienie
10 fen. miesięcznie.
przez pocztowy:
kwartalnie Mk. 19.50
miesięczn. „ 6.50

Kalendarzyk:
10.X Franciszka Borg.
11.X Placydy i Zenajdy.
12.X Maksymiljana.
13.X Edwarda Kr. W.

Redakcja
w Łodzi
Al. Kościuszki 41.
TELEFON 28.

ROZWÓJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI.

Piątek, dnia 10 października 1919 roku.

Z Warszawy i z biur ogłosz. warsz. ogłoszenia po „Rozwoju” przyjmuje wyłącznie Centralne Biuro ogłoszeniowe Związku prasy prowincjonalnej — Zgoda № 1 w Warszawie.

OGŁOSZENIA: Przed tekstem lub w tekście 2 marki za tekstem 65 fenigów, makrolegi 1 marka za wiersz politywy. Drobną ogłoszenia 10 fen za wyraz. Najmniej 80 fen. Ogłoszenia zamiejscowe 10 procent drożej. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój” w PABJANICACH u p. Groblińskiego. Nowy Rynek, Kiosk; w ZGIERZU u p. Lacha, Kiosk.

Przygotowania do plebiscytu w Cieszyńskim.

Wojska polskie opuszczają terytorjum plebiscytowe.

Cieszyn, 9 października (PAT.) Na mocy rozkazu naczelnego dowództwa w niedzielę dnia 8 b. m. rozpoczęły wojska stacjonowane na terytorjum plebiscytowym ewakuację tego terytorjum przygotowując się do plebiscytu. Z tego powodu Rada powiatowa podejmowała dywizjonera Latinika i jego sztab uroczystym obiadem, w którym wzięło udział liczne grono zaproszonych gości. W czasie obiadu poseł Reger imieniem Rady Narodowej podziękował dywizjonerowi Latinikowi i jego wojskowym żołnierzom za opór, jaki stawiali nie-

przyjacielowi. — Drugim z kolei był prezydent misji koalicyjnej w Cieszynie, pułkownik Tissit, który toastował na cześć dywizjonera Latinika. Dywizjoner Latinik dziękując za wyrazy uznania zapewnił obecnych, że żył się z Cieszyńskiem, z jego ludem włościańskim i robotniczym, który miał stanąć w szeregu, gdy kraj był w niebezpieczeństwie i przelać krew za Ojczyznę na równi z żołnierzami i że zawsze gotów jest stanąć w obronie Śląska, skoro tylko zajdzie tego potrzeba.

Ludność kresów za połączeniem z Polską.

Warszawa, 9 października. (PAT.) K. B. P. Komisarz okręgu pińskiego wystosował do Naczelnika Państwa dnia 8 b. m. depeszę treści następującej: Gminy ziem Pińska i sąsiedniego powiatu borysowskiego na zgromadzeniu w dniu 7 października uchwaliły jednomyślnie zwrócić się do komisarza powiatowego z prośbą o wydanie następującego adresu: Przesyłamy nasze podziękowanie Naczelnikowi Państwa i naczelnemu dowódcy Józefowi Piłsudskiemu słowa najgłębszej czci i wdzięczności za wybawienie nas z rąk panowania moskiewskiego i bolszewickiego. Wierzymy i ufamy, że dzielna armja polska nie tylko nas więcej nie opuści, lecz uwolni także naszych uciemnionych braci po lewej stronie Berezyny. Chcemy wierzyć, że te dalekie kresy Rzeczypospolitej polskiej przez sto lat oddane w ręce wrogiej nam Rosji, a wola naszej nacji należą do Rzeczypospolitej znajdującej się pod zwłoką zarówno w sejmie polskim, jak i w sejmie rosyjskim.

Przygotowania do sejmiku następującej depeszę: My mieszkańcy gminy Jurjewka powiatu borysowskiego gub. mińskiej zebrani dla omówienia spraw gminnych, zwracamy się najpierw do wysokiego sejmu Rzeczypospolitej polskiej z wyrazami najgłębszej wdzięczności i radości z powodu wyzwolenia naszych kresów wschodnich przez waleczne wojska polskie z pod jarzma moskiewskiego i barbarzyństwa bolszewickiego. Przesyłamy nasze ubolewania i marzenia, abyśmy czynem w krótkim czasie mogli wespół żyć pod jedną ojczyzną strzechą.

Ziemia wileńska do Polski.

Paryż, 9 października. (PAT.) Havas. „Eclair” ogłasza wywiad z Dowiatą, szefem delegacji wileńskiej, która przybyła do Paryża w celu zbiorczych z członkami konferencji. Dowiat oświadczył, że delegacja nie rozpoczęła jeszcze zabiegów, ale odwiedzi w tych dniach Pichona i Clemenceau, aby zakomunikować im życzenia jednomyślnie w sprawie przyłączenia ziemi wileńskiej do Polski.

Zagadnienie żywienia kraju.

Apropowizacja Polski stała się obecnie palącym, pierwszorzędnym zagadnieniem, od którego rozwiązania zależy wprost losy kraju. Głód i niebezpiecznym wrogiem, a ludność miast i wsi, dostatecznie wyniszczone przez wojnę, nie może przetrwać bez pomocy z zagranicy. To też już na początku nowej kampanii, w niesłychanie wzrastającej drożyznie, co jest objawem sztucznym i anormalnym, zaczęto stawiać sobie poważnie, gdzie i w czym szukać środków zaradczych. Słusznie podkreśla p. „Gaz. Por.”, iż stanęły wówczas przed nami dwie biegunowo sprzeczne alternatywy: całkowity sekwestr zboża, albo też —

wolny handel poza niezbędnym kontyngensem.

Za całkowitym sekwestrem zboża oświadcza się socjaliści jako zwolennicy jaknajdalej interwencji państwa w stosunkach gospodarczych. Na tymże stanowisku stoi, zdaje się, N. Z. R. — reprezentujący naródowy odłam robotników.

Jest rzeczą zrozumiałą, iż robotnicy pragnęliby dostać chleb po najtańszej możliwej cenie.

Wszystkie wogóle grupy polityczne, reprezentujące interesy żywiołów mieszczańskich, niewątpliwie stanęłyby na tym gruncie, gdyby nie powściągnęły je wzgląd na stosunki realne, istniejące w państwie naszym.

Stosunki te zaś są takie, że o ścisłym przeprowadzeniu bezwzględniego sekwestru zboża nie może być mowy.

Okupacyjne władze niemieckie były ścisłe i bezwzględne, ale i one nie próbowały nawet

PAŃSTWOWA
Szkoła włókiennicza w Łodzi,
ul. Pańska 115.
2591 5 z wydziałami:
**PRZĘDZALNICZYM, TKACKIM
I FARBIARSKO - WYKOŃCZALNICZYM.**
Czas nauki 200 godzin. Uczniowie niezamożni, wyróżniający się postępami w naukach i sprawowaniem, będą zwolnieni w drugim półroczu od opłaty czesnego.
Zapisy kandydatów za świadczeniami z ukończenia 4 klas Szkoły Średniej lub z ukończenia 7 oddziałów Szkoły Powszechnej przyjmują Kancelarja Szkoły, Pańska 115 (gdzie obecnie Sąd Okręgowy) codziennie od godziny 9 rano do 3 po południu.
Dyrektor Szkoły A. Trojanowski.

przeprowadzenia całkowitego sekwestru zboża, zadawalnijac się ściąganiem wyznaczonego kontyngensu.

Na to, by przeprowadzić sekwestr bezwzględny, należałoby postawić stójki wojskowe czy policyjne przy każdej bodaj stodole, przy każdym śpichrzu. O ile zasekwestrowanie zboża u większej własności nie natrafiliby na większe trudności, o tyle wykonanie takiego zarządzenia u włościan byłoby bodaj niewykonalne, nie mówiąc o rozgoryczeniu, które wywołałoby ono w szerokich masach ludowych.

Te właśnie względy skłoniły zapewne sejmowy Związek Ludowo-Narodowy do niesienia projektu ustawy, której główna treść podajemy poniżej:

Ustawa opiera się na tem, że rolnicy obowiązani są dostarczyć pewien określony kontyngens zboża na potrzeby wojska i ludności miast, pozostałe zaś zboże może być sprzedawane z wolnej ręki po dowolnych cenach.

Zarządzenie to, jeśli uzyska aprobatę Sejmu, nie będzie, oczywiście, idealnem w sensie rozwiązania kwestji apropowizacyjnej. Wolny handel może z łatwością przekształcić się w „wolny pasek”. Jednakże będzie ten „wolny pasek” mniejszym bodaj złem, aniżeli „pasek” połączone ze „szmugiem”.

Gdy zaś widzimy, że przyjęta przez Sejm na sesji przedwakacyjnej ustawa o monopolu zbożowym okazała się fikcją, że podawana istnieje handel zbożem i produktami zbożowemi nawet na oczach władz centralnych, nie dziwnego, że zrażeni do sprawności i energii władz państwowych próbujemy szukać wyjścia z trudnej sytuacji obecnej w inicjatywie, zabiegliwości i konkurencji prywatnej.

Od państwa możemy wymagać jednego tylko; ścisłego obstawienia granicy tak, by ani jedno ziarno polskiego zboża nie uciekło do Niemiec, do Czech, do Austrii, do wygłodzonej bolszewji.

Dotychczasowa straż pograniczna nie złożyła, niestety, dobrego egzaminu.

Sądzymy, że do obstawienia granicy najlepiej byłoby użyć wojsk wielkopolskich, w których nadużycia nie są chorobą nagminną.

Jeśli władze państwowe potrafią obsadzić należycie granicę i zdołają sprowadzić brakującą Polsce ilość zboża z zagranicy i dostarczyć

porę zapasy z Wielkopolski, która staje się coraz wyraźniej śpichlerzem Polski, jak była ongi śpichlerzem Niemiec, to mamy nadzieję, że i przy wolnym handlu, zdołamy przetrwać rok obecny i doczekamy się czasów, gdy minie wreszcie choroba strajkowa i Polska wyprodukuje tyle zboża, że wystarczy go w obfitości nie tylko dla wszystkich jej mieszkańców, ale także się nadmiar, który będziemy mogli zbywać zagranicą.

KRONIKA.

— Sprawy poboru.

a) Ministerjum spraw wojskowych zawiadomiło Sekcję poborową i uzupełnień, że w wypadkach, kiedy komisja przeglądowa stwierdzi, że defekt cielesny (obcięcie palców u rąk lub nóg, wyrwanie znacznej liczby zębów itp.), wywołany został rozmyślnie w celu uchylenia się popisowego od służby wojskowej, wówczas, niezależnie od następstw, wywołanych przez uszkodzenie, o ile pozostawienie stanu zdrowia odpowiada przepisom służbowym, należy takiego popisowego zaliczyć do odpowiedniej kategorii, z równoczesnym odnotowaniem w jego aktach motywów decyzji.

— Z Wydziału Szkolnictwa.

a) Na środowym posiedzeniu Wydziału Szkolnictwa zatwierdzono budżet szkoły dokształcającej dla terminatorów (w wysokości 28.030 marek), uruchomionej w dniu 29 września r. b. przy ul. Średniej Nr. 14. Program tej szkoły zastosowany jest do wymagań programu opracowanego przez Sekcję szkolnictwa zawodowego przy Ministerjum W. R. i O. P.

Postanowiono zakupić 3,200 kawałków mydła suchego dla działu szkolnej, korzystającej z bezpłatnych kapieli.

Wobec przeniesienia biur miejscowych władz szkolnych na ul. Olginią, Wydział Szkolnictwa uchwalił zaproponować Magistratowi i Radzie miejskiej przemianowanie tej ulicy, na ulicę ks. Piramowicza.

— Z Polskiej Macierzy szkolnej.

c) Zarząd Łódzkiego Koła Polskiej Macierzy szkolnej otwarcie kursów wieczorowych dla dorosłych analfabetów uzależnił od otrzymania zaświadczenia ze strony zarządu miejskiego, o co odniósł się z prośbą do magistratu. Pozycja w tej sprawie jest dotąd nie wiadoma. Tymczasem do zarządu Koła puka coraz większa liczba słuchaczy obojga płci, dopytując się o terminie otwarcia kursów. Byłoby bardzo pożądanym, aby zarząd miasta poparł usiłowania zarządu Koła zasiłkiem i umożliwił rozpoczęcie wykładów.

— Zmiany w policji.

c) Dotychczasowym komendantem policji państwowej na okręg łódzki był dr. Jasiński, który — ukończywszy prace organizacyjne — przeszedł obecnie na takie stanowisko do okręgu białostockiego, a na jego miejsce został mianowany p. Zygmunt Wróblewski.

Biura komendy okręgowej mieszczą się przy ul. Ewangelickiej 17 i zawierają wydziały organizacyjny, gospodarczy i wyszkolenia.

— Z fabryki Tow. akc. I. K. Poznańskiego.

a) Z powodu przyjazdu do Łodzi jednego z szefów, p. Maurycego Poznańskiego, sprawa uruchomienia fabryki Tow. akc. I. K. Poznańskiego, posunęła się naprzód. Mianowicie w najbliższych dniach funkcjonować zacznie część tkalni, której warsztaty poruszane są za pomocą motorków elektrycznych. Uruchomienie części przędzalni spodziewane jest około 20 bm. Początkowo zatrudnionych będzie 200 robotników.

— Przedłużenie godzin pracy.

a) Na mocy postanowienia starosty, zajęcia w biurach starostwa z dniem 8 bm. trwają od godz. 8¹/₂ rano do 3¹/₂ po południu, z wyjątkiem soboty, gdzie kończą się o godz. 1-iej po południu.

— Ze Stowarzyszenia Handlowców Polskich.

Zapisy kandydatów na wieczorne kursy handlowe na grupy I, II i III przyjmuje w dalszym ciągu kancelarja Stowarzyszenia, Piotrkowska 108, do 11 bm. pomiędzy godz. 6—8 wieczorem.

— Kwesta „Ratujcie dzieci“.

Dzisiaj dn. 10 bm. o godz. 6-iej wieczorem w lokalu Łódzkiej Miejskowej Rady Opiekuńczej, Piotrkowska 96, I p. odbędzie się ostatnie zebranie wszystkich Sekcji dla omówienia ważnych spraw związanych z Kwestą — przeto Komitet uprasza Członków Sekcji oraz przedstawicieli uprzednio zaproszonych związków i stowarzyszeń o bieżące i punktualne przybycie, gdyż Kwesta w Łodzi odbędzie się w dniu 12 października r. b.

— Z Ligi kobiet.

c) Sekcja oświatowa Ligi kobiet urządza kursy dla sanitariuszek szpitala przy ul. Aleksandrowskiej.

W sali drugiej gospody odbywać się będą w każdą środę pogadanki z obrazami świetlnymi. Dla żołnierzy wejście bezpłatne.

— Otwarcie biblioteki.

W niedzielę, dnia 12 bm. o godz. 5-iej po południu odbędzie się uroczyste otwarcie biblioteki fachowej i czytelnia w lokalu Polskiego Związku Zawodowego Pracowników Elektrotechnicznych, przy ul. Piotrkowskiej № 145.

— Zebranie T-wa Krajoznawczego.

a) W sobotę, 13-go b. m. urządzo ne będzie pierwsze powakacyjne zebranie miesięczne, na którym przewodniczący sekcji wycieczkowej p. Konrad Fiedler wygłosi sprawozdanie z wycieczki 16-dniowej w Góry Świętokrzyskie i na wyżyny Kielecko Sandomierskie.

— Intrzyga niemiecka.

Agenci niemieccy krążą pomiędzy ludnością niemiecką w Polsce i namawiają, ażeby się Niemcy przesiedlali do miejscowości objętych plebiscytem.

Wielu już wyjechało, ale niektórzy wrócili, gdyż nie mogli się przedostać przez granicę.

— Groźba.

Żydzi chcą zaakcentować ważność misji J. Samuela oraz nieprzyjemności, jakie wyniknąć muszą dla Polski powiadając, że samych protokółów p. Samuel wywóz z Polski 60 pudów.

— Brak tłuszczów.

a) Ministerjum aprowizacji nadesłało do starosty powiatowego w Łodzi okólnik, prosząc o zawiadomienie zakładów przemysłowych, iż wobec ustalonego przez Wydział dysponujący tłuszczami obolubnego braku tego artykułu, deputaty dla robotników, objęte okólnikiem № 1512 aż do odwołania, tłuszczów zawierać nie będą.

— Cukier dla Łodzi.

c) W tych dniach spodziewany jest znaczny transport cukru dla naszego miasta. Cukier ten będzie jednak wydany tylko na bieżące okresy kart.

Na zaległe karty ludność nie może mieć żadnej nadziei otrzymania cukru.

— Ziemiaki będą.

c) Onegdaj powrócił z wycieczki do Poznania p. Wolczyński, który z ramienia magistratu jeździł tam w celu pertraktacji co do przewozu nabytych dla Łodzi ziemniaków.

Przeprowadzone z poznańskim urzędem zakupu ziemniaków i delegatami miast tutejszych pertraktacje ustaliły możliwość przewozu zakontraktowanych transportów.

Zniesiony został monopol na wagony dla urzędu zakupu ziemniaków. Obecnie zarząd ten otrzymywać będzie połowę wolnych wagonów, druga zaś połowa będzie rezerwowana pod przewóz dla miast.

Poza tem ustanowiono porządek wspólnego zakupu ziemniaków dla miast.

— Papierosy.

Jak się dowiadujemy rozdział papierosów otrzymanych z Holandji prowadzi zarząd skarbowy dla miasta i okręgu łódzkiego, sprzedaż których się rozpoczęła. Aby zaradzić wykupieniu go przez żydów byłoby pożądanem by Stowarzyszenia i kooperatywy polskie zawczasu w takowe się zaopatrywały.

— Z kinematografu „Casino“

W „Casinie“ demonstrowany jest obecnie obraz, którego dramat w 8-iu aktach obejmuje dzieje tragedji Joanny d' Arc.

Kino-dramat ten posiada treść niezmiernie zajmującą. Zarówno bohaterka, odtworzona z gło-

kim wyrazem i pełnym przez tragiczną Ferrar i inne osoby sztuki, uwydatniają się plastycznie sceną bardzo efektownych zbiorowych.

Pełną jest, wobec wysokiego napięcia, czas całej akcji trwającej blisko 3 godziny, publiczność przychodziła punktualnie o godz. 8 wieczorem

— Aresztowanie.

a) Policja aresztowała Dawida Bermanna, proponował szeregowcowi Otcickiemu 108 mk. aby amoryzować syna swego Mendla. Mordował się w komisji w ciągu 5 dni jako pope-

NA MARGINESIE CHWILI

Otwarcie sezonu teatralnego

Z dotychczasowego swego nad wyraz miernego i nędznego siedliska, Teatr Polski przenosi się do gmachu b. teatru niemieckiego przy ul. Działyńskiego. Tam też na dni 16 bm. otwarcie sezonu zainauguruje komedia stylowa „Słaby Fantejski“ Fred-

Sztuka polska pozyska nareszcie odpowiednią siedzibę, w której będzie mogła rozwijać się i walczyć o prawo do kultury. Aby jednak mógł stać się zaprawdą placówką słowa polskiego, aby mógł doskonalić się i rozwijać, aby mógł zacząć się należeć do swego zadania, musi mieć czyste, że znajduje poparcie u szerszego ogółu, musi być w ścisłym związku z życiem społecznym i politycznym. Publiczność łódzka niechętnie uczęszcza do teatru. Jest to smutna prawda, której przyczyną należy z jednej strony w uprzedzeniu do teatru, z drugiej w powszechnej w miastach obojętności dla sztuki.

Teatr łódzki nie jest idealnym, to prawda, musimy uznać obecne warunki, duży brak pierwszorzędnych, które wszystkie zostały zagrabione przez sceny warszawskie. Na brak wielkich aktorów niejedną przyszy talent. Należy jednak im bodźca do tej pracy, a obojętność i niechęć publiczności wytworzy warunki, w których wszelkie wysiłki w środowiskach, pulsujących życiem umysłowym, stępeją.

Natomiast scena łódzka posiada sporo talentów i świeżych, lecz palnych zapala i jakżeby chęci dla sztuki, wśród których zapowiadają może niejedną przyszy talent. Należy jednak im bodźca do tej pracy, a obojętność i niechęć publiczności wytworzy warunki, w których wszelkie wysiłki w środowiskach, pulsujących życiem umysłowym, stępeją.

Dyrekcja teatru ze swej strony, rozpoczęła sezon winna uświadomić sobie wielkie niedociągnięcia, jakie z tej racji ciąży na niej. W odpowiedzi na stanowisko zajęte winna przedstawić klasyczną twórczość rodzimą, która za by szersze warstwy publiczności z arcydziełami literatury scenicznej i głosiła zarazem humanistyczne ideały oraz miłość kraju. Scena łódzka na być sceną narodową, a celem jej należy uzłachetnienie i podniesienie kształcenie ducha. przyczyną niezbędną jest zaangażowanie bohatera i bohaterki, bez których wysiłek repertuaru jest utrudniona.

Mamy nadzieję, iż w nowej swej siedzibie Teatr Polski w Łodzi utworzy nową, piękną i wartościową scenę, która na polu sztuki spotkają się z odpowiednim uznaniem oraz poparciem publiczności.

Niesprawiedliwa decyzja CO Spiszu.

Podana już przez nas do wiadomości publicznej decyzja Rady Najwyższej co do plebiscytu w okręgu Starowojewskim, Spiszu i Orawie, z pewnymi zastrzeżeniami zadowolili, o których nie wspomnieliśmy. Za ciężką jednak sprawą dla Polski należy uważać wyłączenie z plebiscytu okręgu Czadeckięgo, a zwłaszcza wyłączenie kwestji Spiszu.

Jak wiadomo, plebiscyt ma się odbyć w okręgu Starowojewskim oraz w tych częściach okręgu Kiezmarskiego, które leżą na północnym zachód od działu wód Dunajca i Popradu. W ten sposób okręg Lubowli i cała dolina Popradu, najbardziej polskie na Spiszu, przynależą do Czech, bezwarunkowo Czechom, próbie zaś głoszący poddane zostały okolice, mające charakter części mieszanej, gdzie wynik głosowania może być dla nas wątpliwy. Równa się to całkowitemu uwzględnieniu nieuzasadnionych żądań Czech z jawną krzywdą dla praw i interesów polski.

Mamy nadzieję, że starania prof. Semki i delegacji polskiej w Paryżu wpłyną na zmianę tego postanowienia, które przez wyłączenie polski żadną miarą nie może być uznane za sprawiedliwe i bezstronne.

Żywioły wywrotowe dążą do anarchji.

(Od wł. korespondenta.)

Warszawa, 9 października. Na wczorajszym posiedzeniu rady delegatów robotniczych szereg mówców, nawoływał do powszechnego strajku rolnego i przemysłowego. Na posiedzeniu tym zapadła uchwała opiewająca, że służba folwarczna wszelkimi sposobami dążyć będzie do prze-

prowadzenia radykalnej reformy rolnej, że uważają stanowisko rządu za bezprawne. Następnie delegat Kwapiński był komisarz bolszewicki, oświadczył, iż przewiduje strajk rolny i wzywa robotników miejskich do poparcia proletariatu rolnego strajkiem.

Czesi za węgiel kupują poparcie Austrii w sprawie Cieszyńskiej.

(Od wł. korespondenta.)

Wiedeń, 9 października. „Dzien. Powsz.“ donosi, iż w kołach politycznych wiedeńskich żywo omawiana jest sprawa propozycji czeskich, skierowanych pod adresem rządu austriackiego. Oto czesi zaofiarowali się oddać do dyspozycji Austrii znaczne ilości węgla, z przeznaczeniem tego

węgla dla papierni austriackich, pod warunkiem, że prasa wiedeńska otwarcie popierać będzie interesy Czechów w sprawie Cieszyńskiej. Przedstawiciel rządu austriackiego, który bawił dla przeprowadzenia transakcji węglowej w Pradze, zgodził się na tę propozycję.

Buta krzyżacka wzrasta z dnia na dzień.

Niemcy w prow. nadbałtyckich grożą entencie i zapowiadają sojusz z Rosją.

Mitawa, 9 października (PAT.) Komendant żelaznej dywizji w Kurlandji, Bischof, wydał odezwę do wojsk swoich treści następującej: Żołnierze żelaznej dywizji Ententa zagroziła rządowi niemieckiemu ponowną blokadę, jeżeli nie opuścimy Łotwy. Rząd woła do was zupełnie, jak w listopadzie 1918: Złóżcie broń. Jak wówczas was oszukano tak i teraz macie być oszukani. W kwietniu zaprezentowaliście przedemną przeciw pokojowi hańby i zniszczenia, jednakże teraz dopiero widzicie, że pokój ten ma nie tylko gospodarcze i polityczne, lecz także i cielesne zniszczenie narodu niemieckiego na celu. I dlatego groźba ententy nie powinna nas przestraszyć. Ustąpienie nasze i takby ojczyźnie nie pomogło.

prawo zastosowania przemocy i gwałtu wobec naszego rządu i naszej ojczyzny. Pragniemy li tylko zdobyty kraj postawić pod flagą rosyjską, pragniemy li tylko dopomóc Rosjanom do oswobodzenia swej ojczyzny.

Wiecie, że jestem Niemcem i pozostanę Niemcem do ostatniej kropli krwi, a zatem uwierzcie mi, że możecie bez namysłu pójść za mną na ten drodze; uwierzcie, że pragnę pracować tu dla Niemiec i dopomóc naszym przyjaciołom. (Rosji przyp. Red.) Mamy prawo stanąć po stronie korpusu hrabiego Keilera. Gdy zaidzie tego potrzeba, to zdobędziemy to prawo jeszcze raz. Jeżeli ententa będzie chciała nam przeszkadzać to znów poszuka pozorów dla dotknięcia narodu niemieckiego. Dlatego bądźcie niewzruszeni, żołnierze żelaznej dywizji. Jeżeli Anglii a podszcuzuje na was Łotwę i Estonię, to pokażecie, że jesteście godni naszego imienia.

Wszystko, co mówi ententa, jest kłamstwem. Prawa przemocy nie posiada. Pomimo to czyni to ona. Wobec tego odbierzemy jej formalne

prof. dr. Macieja, szef kancelarii cywilnej Car oraz adiutanci i oficerowie przyboczni.

Wystawa pamiątek kultury polskiej w Wilnie.

Wilno, 9 października (PAT.) Łącznie z uroczystością inauguracji uniwersytetu Stefana Batorego odbędzie się w gmachu uniwersyteckim otwarcie wystawy pamiątek dawnego uniwersytetu. Zadaniem tej wystawy jest, jak twierdzi jej twórca profesor Ruszczyk zaznajomienie szerszej publiczności z kulturą i historią uniwersytetu wileńskiego. Ma to być zarazem pokaz dowodzący jak wysoko stała kultura samego Wilna, w związku z kulturą naukową polską.

Rola Polski na Wschodzie.

Paryż, 9 października. „Temps“ pisze, że popełnił ono błąd, nie spostrzegłszy naprzód, że Niemcy w chwili wzrostu fali rewolucji musiałyby zgodzić się na wszelkie warunki, a potem, że w Niemczech z kolei wzrasta fala reakcji monarchicznej. Jednocześnie przyczyną niepomyślnego położenia jest słabość aliantów.

Pozbawieni jesteście wschodniej przeciwważy, którą być mogła Rosja bez bolszewizmu, lub którą stać się mogła Polska, gdyby ją zastąpił solidnie u ujściu Wisły i gdyby jej powierzono może pilnowanie mostów na Odrze.

Spieszmy się z odbudową Europy Wschodniej. Nie możemy ścierpieć, aby armja von der Goltza dzisiaj, Niemcy zreorganizowane jutro grały rolę arbitra między bolszewikami i antybolszewikami.

Zaopatrujmy armję polską, zaopatrujmy armję patrijotów rosyjskich — armja Judenicza szczególnie potrzebuje sprzętu wojennego — i uzgodnijmy w sposób trwały interesy polskie i interesy rosyjskie. Nasze własne bezpieczeństwo od tego zależy.

Organizacja komunistów w Lubelskiem.

(Od własnego koresp.)

Lublin, 9 go października. Z różnych stron ziemi Lubelskiej donoszą o szalonej agitacji bolszewickiej i o przygotowaniu nie tylko fornal, lecz i włoścjan do objęcia administracji majątków ziemskich. W każdej wsi zorganizowano komitet i przydzielono mu po dwu agentów, którzy czuwają nad wypełnieniem programu.

Wykrycie składu paskarskiego w Grodnie.

Wartość znalezionych towarów 25 milj. mk.

(Od własnego korespondenta.)

Grodno, 9 października. Komisarz I okręgu urzędu śledczego w Grodnie, p. Stanisław Moszczyński, dokonał rewizji w składach, należących do domu ekspedycyjnego, p. f.: „Endler i Mesling“, gdzie wykrył 1 wagon waty, 15 beczek soli Glauberskiej, 5 wagonów maszyn pomocniczych do wyrobu szrapneli, 42 beczki szkła wodnego, 35 skrzyń wyrobów galanteryjnych (guziki, grzebienie, szczyryki i t. p.), różne wyroby żelazne, merle szpitalną, wyroby szklane i terrakotowe, kilka worków talku i różne rzeczy domowe.

Wartość powyższych towarów określono w przybliżeniu na 25 milj. mk.

Po sporządzeniu protokołu, wdrożono energiczne śledztwo.

Handel Czech z Polską.

Praga, 9 października. (PAT.) Dziś odbyło się w izbie Handlowej w Pradze posiedzenie, na którym obradowano nad sprawą nawiązania stosunków handlowych między Polską a Czeską słowacką republiką.

Niemcy pod plebiscytem.

Berlin, 9 października (PAT.) Wczoraj odbył się w całych Niemczech spis ludności w celu ustalenia jej ogólnej cyfry, jak również w celu ustalenia cyfry uprawnionych do głosowania w okręgach plebiscytowych.

Schwytnięcie wodza bolszewików.

Wiedeń, 9 października (PAT.) Wczoraj został aresztowany ścigany listami gończymi przez rząd bawarski przywódca spartakusowców dr. Maks Levien.

Szczegóły o przysiężeniu przeciw bolszewikom w Moskwie.

Kopenhaga, 9 października (PAT.) Urzędowy organ bolszewickich urzędników „Izwiestija“ z dnia 25 września podaje następujące szczegóły o przysiężeniu przeciw rządowi sowieckiemu. Podczas gdy Denikin zamierzał wtargnąć do serca sowieckiej Rosji, przygotowali szpiegzy ententy w Moskwie zamach stanu. Z okazji bitwy załogi Krasnoj Gorki zamierzano ująć władzę w swoje ręce.

W Moskwie i Piotrogradzie aresztowano członków Związku między nimi generałów, oficerów, nauczycieli i bolszewików prawego skrzydła. Organizacja miała przygotowaną broń palną. Nadzwyczajny komitet skazał 67 osób między nimi kilku znakomych uczonych na śmierć.

Kopenhaga, 9 października (PAT.) O szczegółach zamachu dokonanego bombą na bolsze-

wicki zarząd, donoszą z Moskwy co następuje:

Dnia 25 września wieczorem rzucił jakiś nieznaną kontrrewolucjonista do gmachu zebrań komunistów, w którym odbywało się właśnie w obecności najwybitniejszych przewódców komunistycznych posiadzenie 2 bomby. Wybuch spowodował wielkie spustoszenie. Zabici zostali Sapotow, członek sowietu moskiewskiego, Zagórski, sekretarz moskiewskiego komitetu i wielu innych, zraniony został ciężko Bucharin, znany autor bolszewickiego programu i propagator terroru. Komisarz Menszow pisze z okazji tego zamachu:

Rewolucja znajduje się w poważnym niebezpieczeństwie, dlatego powinno się zebrać wszystkie siły.

legacja sejmowa składająca się z piętnastu posłów, z marszałkiem Trampczyńskim na czele, ministrowie Przesmycki, Linde, minister wojny Leśniewski, wice-minister spraw zagranicznych Skrzyński.

Z ramienia m. Warszawy prezydent Drzewiecki, wice-prezydent Sliwiński, oraz prezes rady miejskiej Baliński.

Na tę wielką uroczystość świata kultury polskiej udaje się również arcybiskup Teodorowicz, syn wieszczki naszego Władysław Mickiewicz, senat akademicki, oraz szereg najwybitniejszych przedstawicieli sztuki i nauki polskiej.

Na otwarcie wszechświatowej wileńskiej.

Warszawa, 9 października (PAT.) W dniu wczorajszym Naczelnik Państwa wyjechał do Wilna na otwarcie wszechświatowej wystawy. Naczelnikowi Państwa towarzyszyli pp. Władysław Mickiewicz, podsekretarz stanu w ministerjum spraw zagranicznych Skrzyński i w ministerjum pracy i opieki społecznej Prystor,

Komunikat sztabu generalnego.

Warszawa, 9 paźlż. (PAT.) Komunikat sztabu generalnego wojsk polskich.

Front litewsko-białoruski. Pod Bobrujskiem obu-tronny ogień artylerji. Na południe od Potocka silne ataki bolszewickie na nasze pozycje w okolicy jeziora Trzeświaty zostały odparte z ciężkimi stratami dla nieprzyjaciela. Próby przejścia Berezyny przez drobne oddziały bolszewickie udaremniono ogniem karabinów.

Na odcinku poleskim ataki piechoty nieprzyjacielskiej na linje Kopatkowice—Korsówka—Nowosiółki odparto.

Front wołyński: Spokój.

W zastępstwie szefa sztabu generalnego
Haller, pubk.

Wyjazd na uroczystość wileńską.

(Od własnego korespondenta.)

Warszawa, 9 października. Wczoraj o godz. 9 i pół rano wyjechała specjalnym pociągiem do Wilna na otwarcie Wszechświatowej wileńskiej de-

Wszystkim, którzy oddali ostatnią przysługę w d. 3 b. m. nieoddałowanej córce i siostrze naszej

2405 1

MARI IRENE LUCOWIAKOWNE

Sz. Duchowstawa, Dyrektorowi 8-klasowego Gimnazjum im. J. Śniadeckiego, p. Piątkowskiemu, przełożonej Państwowe Gimnazjum Żeńskiego p. Jedrychowskiej, personelowi nauczycielskiemu, koleżankom i kolegom zmarłej, a w szczególności Wielbniemu ks. Rylskiemu za wypowiedziane słowa pociechy, oraz d-rowsi Szreterowi za prawdziwie ojcowską opiekę podczas długiej choroby, składają serdeczne „Bóg zapłać!” Stroksani
Rodzice i siostra.

Foch odpowie.

Wiedeń, 9 paźd. (PAT.) Prezydent ministrów Clemenceau przyjął dziś po południu marszałka Focha, który dnia poprzedniego otrzymał od Najwyższej Rady polecenia odpowiedzi koalicji na wyjaśnienia Niemiec w sprawie ewakuacji prowincji nadbałtyckich.

Goltz zwleka

Wiedeń, 9 października. (PAT.) W kwestii ewakuacji prowincji nadbałtyckich wystosował generał von der Goltz dnia 24 września do szefa koalicyjnej misji wojskowej w Rydze notę, w której powiada, że zabezpieczenie linii demarkacyjnej na północ od Mitawy powierzone zostało wojskom rosyjskim, aby w ten sposób umożliwić wymarsz oddziałów niemieckich. Ponieważ jednak wojska łotewskie i estońskie ściągają nieustannie posiłki, mogłoby, wskutek tego nastąpić odroczenie niemieckiego wymarszu.

Łotwa przeciw Niemcom.

Wiedeń, 9 paźd. (PAT.) Koło Grosseskau o 20 kilometrów na wschód od Mitawy przyszło do potyczki przednich straży łotewskich z Niemcami.

Niemcy insynuują.

Sosnowiec, 9 października. (PAT.) „Ostdeutsche Morgenpost” donosi, że obawa przed nowymi ruchami spartakusowców na Górnym Śląsku nie ustępuje. Oleśnice i Bytom są ośrodkami komunizmu. Związek rewolucyjnych marynarzy działa wszędzie. Sporadyczne strajki wszelkiego rodzaju uważa się jako przygotowanie do komunistycznych ruchów. Obecnie wrzenie wśród flisaków. Agituje się wśród nich za porzuceniem pracy, aby wobec braku taboru kolejowego nie wywożono węgla z Górnego Śląska.

Stan oblężenia w Lipsku.

Lipak, 9 października. (PAT.) Od 7-go bm. wzmocniono tu wszystkie wojskowe posterunki przed gmachami wojskowymi. W pobliżu sądu Rzeszy urządzono zasieki drutowe. Wszystkie komendy wojskowe znajdują się w pogotowiu. Zarządzenia te pozostają w związku z zamierzonym zamachem komunistów, co do którego władze wojskowe zostały powiadomione.

Ultimatum.

Wiedeń, 9 października. (PAT.) B. K. donosi z Berna na podstawie informacji, pochodzących z kół konferencji paryskiej, że koalicja wystosuje ultimatum do Rumunii z wezwaniem do opuszczenia Węgier i zagrożeniu blokadą.

Nowe granice Węgier.

Wiedeń, 9 paźd. (PAT.) „Lokalanzeiger” podaje, że traktat pokojowy z Węgrami. Powierzchnia węgierskich terytoriów wynosić będzie 140 tys. km. kwadratowych, a liczba mieszkańców około 10 milionów. Węgry tracą większą część swych obszarów i około połowy mieszkańców.

Bez interwencji.

Wilno, 9 października. (PAT.) „Chicago Tribune” donosi z Nowego-Jorku, że senat amerykański wypowiedział się zatem, aby Stany Zjednoczone nie interwenjowały w kwestii Rjeki.

Anglia śle notę w sprawie Rjeki.

Ljon, 9 października. (PAT.) Rząd angielski wręczył w sobotę wieczorem włoskiemu ambasadorowi markizowi Imperjali zapowiedzianą przez agencję Stefaniego notę, w której wyraża rządowi włoskiemu swoje zdziwienie z powodu przeciągania się nieprawnej sytuacji w Rjece. Nota niema jednak, jak się spodziewano, charakteru ostrego. Ułożona jest w przyjaznych zwrotach i zaznacza jedynie chęć rządu wielkobryty-

skiego, do jaknajruchlejszego rozwiązania sprawy adriatyckiej. Pisma włoskie przywiązują wielkie znaczenie do tej noty.

Komplikacje.

Wiedeń, 7 października. (PAT.) Jak podaje „New York Herald”, wśród amerykańskich członków konferencji pokojowej panuje przerażenie z powodu choroby Wilsona, nie można bowiem znaleźć odpowiedniej osoby, któraby mogła go zastąpić przy realizowaniu zw. narodów. Wiceprezydent za mało jest wtajemniczony w koncepcję związku, by mógł wywrzeć wpływ decydujący. Lansing i House nie nadają się do tego, gdyż w niektórych punktach sprzeciwiali się projektom Wilsona.

Król włoski podpisał ratyfikację.

Lugano, 9 października. (PAT.) „Corriere della Sera” potwierdza wiadomość, że król istotnie podpisał dekrety ratyfikujące traktaty pokojowe wersalski i z St. Germain. Każdy z dekretów składa się z dwóch artykułów. W pierwszym artykule upoważnia król do zastosowania i wprowadzenia w czyn zawartych układów. W drugim przekazuje oba dekrety parlamentowi celem zamiany ich na prawo.

Denikin nie maszeruje ku Galicji Wschodniej.

(Od wł. korespondenta.)

Lwów, 9 października. Generał Jądwin z misji Morgenthau'a, o którego śmierci doniesiono. Armia Denikina jest w Kijowie. W mieście panuje obecnie spokój. Wiadomość, jakoby armia Denikina maszerowała obecnie w kierunku na zachód na Galicję wschodnią jest nie prawdziwa. Denikin maszeruje w dalszym ciągu na północ. Sytuacja jego z każdym dniem się polepsza. Prawdą jest, że Petlura wypowiedział wojnę Denikinowi. — Na południe od Kijowa odbyły się już pierwsze potyczki między wojskiem Petlury a Denikinem. Stosunek Denikina do Polaków jest dobry. Zresztą armia Denikina nie miała dotąd sposobności zetknąć się z wojskiem polskim.

Zwycięstwa Kołczaka.

Paryż, 9 października. (PAT.) Komunikat sztabu rosyjskiej armii północno-zachodniej donosi o zajęciu Białych Stróg i obozu Włodzimierskiego. Zajęcie tych miejscowości przecięło główną arterię bolszewicką pomiędzy Piotrogodem i Pskowem. Ofensywa w kierunku Pskowa rozwija się ciągle. Nie potwierdzona jeszcze depesza z Rewla donosi, że wojska Denikina zajęły Orzeł. Depesza z Omska donosi, że wojska Kołczaka wspierane przez flotyle, zajęły Tobolsk.

Walka między kersztami bolszewickimi.

Wiedeń, 9 października. (PAT.) „Berlingske Tidende” donosi z Helsingforsu: Według wiadomości nadeszłych z Rygi z powodu niepokoju w Moskwie Lenin wydał rozkaz aresztowania Trockiego. Trocki jednak, który posiada większe wpływy, uprzedził rozkaz Lenina i każe go internować.

Szkoła bolszewicka w Szawiaach.

Wilno, 8 października. (wł.) W Szawiaach otworzona została pod patronatem niemieckiej szkoła agitatorów bolszewickich.

Rzecz charakterystyczna, że wojska Goitza są oficjalnie wojskami Rosji kontrrewolucyjnej i na ramionach noszą prawosławne chresty. Nie przeszkadza to pracować i na drugim warsztacie, w celu szachowania Litwy i Polski.

Zdrowie Wilsona polepsza się.

Lyon, 9-go paźd. (PAT.) Depesza z Waszyngtonu do Havasa donosi, że stan zdrowia Wilsona polepszył się.

Zły stan kolei w Czechach.

Haus, 8 października. (PAT.) Rad. kraj. angielska misja, która przeprowadza badania nad kofejami czesko-słowackimi, w zamiarze wydzierżawienia całego ruchu kolejowego czesko-słowackich kolei państwowych angielskiemu konsorcjum. Wynik jest wątpliwy z powodu złego stanu kolei.

Prawa wyborcze kobiet.

Paryż, 9 paźd. (PAT.) Izba francuska przyjęła wniosek w sprawie głosowania kobiet 340 głosami przeciw 95. Sprawa ta ma być jeszcze przedmiotem obrad Senatu.

Centrala dewiz.

Warszawa, 9 października. (PAT.) Kursy państwowej centrali dewiz z d. 9 bm.

Funty szterlingi 145, dolary 34.50, franki francuskie 4.10, franki szwajcarskie 6.15, franki belgijskie 4.10, liry 3.55, marki niemieckie 10 (banknoty drobne do marek 10 włącznie) 100, korony austriacko-niemieckie 52, korony czeskie 100. Kurs przerechnowania na korony 52.

Pod adresem kancelarii sejmowej.

We wszystkich państwach europejskich przyjętym jest zwyczaj, że kancelarie rządowe wodawczych przesyłają redakcjom prasy codziennie wszelkie projekty ustaw, jakie rząd w Izbie posłów przedkłada, jakie najmniej protokoły stenograficzne obrad parlamentu, w celu należytego wykorzystywania tych materiałów przez dzienniki. Tego zwyczaju widocznie przyjęła się kancelaria polskiego Sejmu ustawodawczego w Warszawie, która dotychczas — mimo petycji — żadnego wogóle druku prasy polskiej nie rozestawała, uniemożliwiając w ten sposób dziennikom zaznajamianie czytelników z treścią projektowanych ustaw, jak i szczegółami powyższych przez Sejm uchwał. Ta praktyka, moim zdaniem, wygodna dla kierownictwa kancelarii sejmowej, której zapewne łatwiej przychodzi składać wszelkie druki do magazynów, niż je rozsyłać prasie codziennej w całej Polsce, nie może być w dalszym ciągu tolerowaną. Mądrze stanowczo żądać, aby kancelaria sejmowa przyjęła ten sposób postępowania wobec prasy, jaki obowiązuje w innych państwach. Spodziewamy się zresztą, że posłowie we własnym interesie obowiązków ten kancelarii sejmowej przypomną.

Skrzynka do listów.

Szanowny Panie Redaktorze!

Uprzejmie proszę Sz. Redaktora o sprostowanie omyłki, która się zakradła do artykułu o nadzyszcach w szpitalach; powinno być: „w szpitalach nie mieści się a „nie niemieckich”. Ponieważ niektórzy kierownicy poczuli się dotknięci tym artykułem, zmuszony jestem wymienić nazwisko.

Kierownikiem, który brał kartki żywnościowe w ilości około 1900 od p. Teg, sekretarza w szpitalu przy ul. Zakątnej nr. 44 i hodował świnię przy szpitalu w Radogoszczu dla swojej korzyści, był p. Jost, obecny kierownik wydz. Dobroczynności.

Dr. Koziolkiewicz

Łódź, 7 października 1919 r.

Szanowny Panie Redaktorze!

Z prawdziwą przyjemnością przeczytałem w „Rozwoju” z dnia 4 października r. b., że na sądzie dekretu ks. arcybiskupa Kakowskiego, utworzony został Dozór cmentarzy, złożony z przedstawicieli Dozorów kościelnych, odnośnych parafii.

Nowo utworzony Dozór w czynności swej bezinteresownej między innymi postanowił oddać ubieranie grobów na cmentarzach polskiemu związkowi ogrodników, co naturalnie zapobiegnie to licznym kradzieżom kwiatów i wyzyskom, ubierających groby. Pożądany był wywieszony był cennik związku ogrodników, ubieranie, akceptowany przez Dozór cmentarny.

Gorąco bym prosił Szanowny Dozór cmentarny o ścisłe trzymanie się dekretu J. E. ks. arcybiskupa Kakowskiego z dnia 5-go grudnia 1916 r. za Nr. 302 i o szczególną swą opiekę nad cmentarzami na Działach, Mani i Zarzewie.

Parafia S-go Józefa.

Były członek Dozoru
Alek. Urbanski.

Kupujcie Polska Pożyczkę Państwową

Ogólne posiedzenie Tow. Kred. Miejskiego.

c) Onegdaj w sali przy ul. Średniej odbyło się nadzwyczajne ogólne zebranie członków Łódzkiego Tow. Kredytowego Miejskiego.

Zebranie zajął prezes komitetu nadzorczego p. Klukow, poczem na przewodniczącego powołano p. Juliusza Langego, obok którego zajęli miejsca asesory i członkowie władz Towarzystwa.

Uchwalono, iż władze pobierać będą na wydatki administracyjne po 44-100 procentu w stosunku rocznym lecz nie w markach, a w rublach.

Druga część żądania władz Towarzystwa, tj. ustalenia wysokości kar za zaległe raty, na wniosek członków odroczoną została do czasu zwołania zwyczajnego ogólnego zebrania.

Następnym punktem obrad był wniosek 25 sowerzyszonych w sprawie przyznania wynagrodzenia członkom władz Towarzystwa za ich prace, którą sprawują obecnie honorowo. Po odczytaniu wniosku tego przez dyr. Gajewicza, na sali zapanowało niezwykle wzburzenie.

Pomimo gorącej obrony wniosku przez p. Pogonowskiego, zebrani wszystkimi głosami — jedynie przeciw pięciu — wniosek odrzucili, żądając, aby wszelkie prace członków z wyboru były pełnione — jak dotychczas bywało — honorowo.

Trzecim z kolei punktem obrad była petycja pracowników Towarzystwa, w której żądają zapewnienia przez Towarzystwo wypróżnionej przez nich w czasie wojny kasy przezorności i pomocy.

Postanowiono petycję uwzględnić i wpłacić z funduszu Towarzystwa żadaną sumę, lecz nie ryczałtem, a w sześciu rocznych ratach i z tym ostrzeżeniem, iż w ciągu tych lat sześciu Towarzystwo czerpać będzie z kasy tej fundusze ściśle z ustawą i żadnych nadzwyczajnych resursów i zapomóg wydawać już nie będzie.

Z walk o Kijów.

Korzystając z walk prowadzonych, przez Denikina z ukraińcami, bolszewicy, chcąc wyzyskać sytuację, zamierzają poprowadzić silną akcję celem opanowania Kijowa. W tym też celu wzmocnili ostatnio bolszewicy swoje wojska na południowym odcinku zachodniego frontu.

Sytuacja bolszewików w rejonie Zytomierza jest korzystną, gdyż przez zajęcie odcinka kolejowego Berdyczów—Koziatyn—Fastów, armie sowieckie utrudniają operację Denikina w kierunku zachodnim. Ukraińcy pod naporem bolszewików ewakuowali Szeperówkę, wycofując się na południe.

Na linii Kijów—Kursk dają bolszewicy — acz bez powodzenia — do zajęcia Nieżyna, Bachmacza i Konotop, chcąc tym sposobem odciąć

grupę Denikinowską, operującą w okolicach Kijowa, przez pozostawienie jej tylko jednej linii Kijów—Połtawa.

Ostatnie wiadomości brzmią jednak dla bolszewików bardzo niepomyślnie, gdyż wojska ich, prowadzące akcję na Kijów, odrzucone zostały przez Denikina o kilkadziesiąt kilometrów w kierunku północno-wschodnim.

Z uniwersytetu poznańskiego.

W najbliższych tygodniach zostanie otwarty przy seminarjum romańskim uniwersytetu poznańskiego oddział rumuński, poświęcony badaniom nad językiem i kulturą Rumunów, zwłaszcza pod kątem widzenia ich stosunku do kultury narodów słowiańskich. Kierownictwo oddziału obejmie profesor uniwersytetu dr. Wędkiewicz. Komisariat Naczelnej Rady Ludowej udzielił subwencji na założenie biblioteki, a ministerstwo spraw zewnętrznych w Warszawie z uwagi na zacieśniającą się przyjaźń Polski i Rumunii urzędowo zawiadomiło uniwersytet o swej gotowości popierania poczyniń nowej instytucji wszechniczy Piastowskiej.

Prasa rumuńska życzliwie powitała myśl utworzenia seminarjum rumuńskiego w Poznaniu. Z Rumunii zaczynają od tamtejszych uczonych napływać dary książkowe do Poznania.

Warszawskie Akcyjne Tow. Pożyczkowe
na zastaw ruchomości 2386-3

(LOMBARD AKCYJNY)

Oddziały Łódzkie: I Zachodnia 31, II Moniuszki 11 (róg Sienk. 23)

zawiadamiają, iż dnia 12 Listopada 1919 r. i dni następnych

odbywać się będzie w sali licytacyjnej przy ul. Zachodniej 31

LICYTACJA celem sprzedaży zastawów, nieprolongowanych we właściwym czasie, a za-

stawionych w Oddziale 1-ym Zachodnia 31 i w Oddziale II-im Mo-

nuszki 11 (róg Sienkiewicza 23). Podczas licytacji, prolongata za-

stawów, wystawionych na licytację, przyjmowaną nie będzie. Wykaz

zastawów, podlegających sprzedaży, będzie ogłoszony w „Nowym

Kurjerze Łódzkim”. Procent należy już wpłacać.

OGŁOSZENIE.

Magistrat miasta Łodzi niniejszym ogłasza
KONKURS NA STANOWISKO
referenta prasowego

przy redakcji „DZIENNIKA ZARZĄDU MIASTA

ŁODZI”

mk. 1.000.— miesięcznie za 7 godzin pracy dziennie.

Oferty, z podaniem krótkiego życiorysu, wykształcenia, dotychczasowej działalności oraz odpowiednimi referencjami należy składać do dnia 25 października r. b., włącznie, w Biurze Centralnem Magistratu, ul. Nowy Rynek № 14, pokój 25.

2405 1

MAGISTRAT.

Z powodu przeciążenia sieci kablowej zawiadamia się p.p. abonentów Elektrowni, iż zgodnie z decyzją p. Starosty na m. Łódź z dnia 6 października 1919 r. Nr. 64329/4973

Motory dla pomp studziennych i zbiorników biologicznych

korzystać mogą z prądu elektrycznego tylko w godzinach nocnych, t. j. od godz. 11-ej wieczór do 7-ej rano.

Przy pierwszym skonstatowaniu niestosowania się do wyznaczonych godzin, taryfa za zużyty prąd policzona będzie pięciokrotnie, przy następnym instalacja będzie wyłączona.

Niniejsze ogłoszenie obowiązuje od dnia 15 października r. b.

Zarządca Państwowy

Łódzkiego Oddziału Towarzystwa Elektrycznego Oświetlenia 1886 roku.

2402 2

Polski Związek Zawodowy Ogrodników Koła Łódzkiego

po ferjach letnich wznowił swoją pracę i poleca na posady stałe i do robót sezonowych uzdolnionych ogrodników.

Zgłaszać się do kancelarii Związku, w parku Sienkiewicza przy ul. Kilińskiego № 95a.

2401 2

Była Jest i Będzie

pierwszą gwiazdą świata,
tak powie każdy, kto zobaczy

Fern Andreg

w najnowszym cyrkowym
dramacie w 7-iu częściach
„ZDOBYŁA SERCE ULICY”

w Kinie „LUNA”.

2400 1

SALA KONCERTOWA, UL. DZIELNA 18

w czwartek 16 października 1919 o godz. 9-ej wieczorem

wygłosi

Prof. ADAM CZERBAK

INKWIZYCJE

Prezes i Dyrektor Techn. warszawskiego Towarzystwa medjumizmu wykład, na temat: Inkwizycje średniowieczne i ich ofiary: Joanna D'Arc, Sarena rola, Huss, Giordano Bruno, Galileusz i inni. Procesy tortury i palenie czarownic (medjów)

Wykład będzie ilustrowany 80-ciu obrazami świetlnymi.

Bilety do nabycia w biurze dzienników „Promień” ul. Piotrkowska 51, a w dzień wykładu od godz. 6 wieczór w Kasie.

2595 3

Główny Urząd Zaopatrywania Armji

(Warszawa, rzejazd 10) 2597 3

prosi o składanie ofert z cenami i terminami dostawy na

wełnową białiznę ciepłą, tkaniny ciepłe na białiznę zimową.

ROPA NAFTOWA

OLEJ GAZOWY

do motorów stal
na składowie

w Łodzi, ul. Waleczańska № 126.

2280-8

"Kino-Resursa"
 przy ul. Kilińskiego Nr. 117.
 Dojazd tramwajem 4 i 10 do rogu Główniej Władzowskiej.
 PROGRAM: 2254

1) Grób ich miłości
 Sensacyjny dramat węgierski w 5 aktach, osnuty na tle przygód w obozie cygańskim.

II) Zona-ersatz arcywesoła farsa w 2 aktach.

Wieczorne KURSY HANDLOWE
 PRZY 2593 1

Stowarzyszeniu Techników Polskich
Stowarzyszeniu Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcijańskich
Stowarzyszeniu Drobnych Kupców i Przemysłowców Polskich

Zapisy kandydatów na grupy I, II i III przyjmuje kancelaria Stowarzyszenia Handlowców Polskich, Piotrkowska 108, do 11 b. m. włącznie od godz. 6 do 8 wieczorem.

Dr. Feliks Skusiewicz
 ul. Andrzeja Nr. 11.
 Choroby skórne i weneryczne.
 Godziny przyjęć: od 9-11 i od 5-7 i pół p.p. Panie 11-12 rano. 19:0

SIENNIKI 2567 1
 z tkaniny papierowej
 Sprzedaż detaliczna i hurtowa. Kooperatywom. Sklepom Komisowym. **ustępstwo.**
 M. Dobrzyński, Łódź, CEGIELNIANA 19 m. 12.

MEBLE
 wszelkiego rodzaju w dużym wyborze poleca z magazynu **DAK 44**
 Piotrkowska. Nr 147. 2124 11

Drobne ogłoszenia:
 Kupno i Sprzedaż:

A.A.A.A.A. Kupuje wszelkie futra. Płacę najlepiej. Grosman, Piotrkowska 24. Przyjmuję reperacje kuśnierskie. 7812-28

A.A.A.A.A. Obrączki srebne para od 70 marek, gwarancja za złoto, pierścienie, zegary, zegarki najtaniej sprzedaje pierwszy polski sklep, zegarmistrzowski jubilerski, Brzezińska 10, Jan Piłdecki. 7718-16

A.A.A. Najtańsza sezonowa wyprzedaż resztek na męskie, damskie, dziecięce ubiory i palta. Boston, szewioty, tuchkrepy, korty, walury na palta, sukna, welna i bawełna na bluzki, suknie i kołnierzyki, jedwabie, etamiery, botysty białe i kolorowe, kajki barczany, na fartuszki czarne lastyng i atlas, na pościel i wstępy, na bieliznę, chustki. Prawie o 50% taniej niż wszędzie, bo w mieszkaniu prywatnym. Uwaga! dla kupców ustępstwa. Kilińskiego Nr. 40 (Władzowska) fr., li p., m. 10. 7065-nwcp.1

A kwartum większe do ogrzewania kupię. Zakatna 64 m. 17. 7835-1

AI AI Łóżka, materace, szafy, bielizniarkę, o tomanę, leżankę, stół, krzesła, biureczko, figury, obrazy sprzedam tanio, Piotrkowska 261 m. 4, II piętro, front. 7799-4

A Meble sprzedam tanio: łóżka, materace, szafy, bielizniarkę, leżankę, umywalnię, otomanę, lustra, kredens, stół, krzesła, zegar, biurko, fotel, stół biurowy, gramofon, maszynę nożną. Piotrkowska 223-3, I p. front. 7793-5

A matorskie, średniej wielkości A rogi jelenie, naturalna czaszka, ostateczna cena 350 mk. Do soboty włącznie obejrzeć można: Piotrkowska 54 zakład fryzjerski. 7821-1

A ryczki do sprzedania różnego D fasonu a kowala. Dolna 21, Rado Goszcz. 7791-5

D om murów ny z ogrodem sprzedam. Trelenberga 50, Ra Goszcz. 7879-1

Dębowa łóżka, szafa, stół, krzesła, otomanę, trzeńno sprzedam tanio. Sienkiewicza 59 m. 4 oficyna. 7746-1

Do sprzedania obszerna rotunda na łsach za 1500 mk. Piotrkowska 109 m. 16, od 5-ej. 7810-2

Do sprzedania furgon kryty na D resorach w dobrym stanie jedno lub parokony do rozwiezienia piwa, pieczywa lub t. p. można obejrzeć w Helenowie i tamże porozumieć się do kupna w butecie. 7899-5

F iranki, koronki niciane, klocki kowe, hafty poleca w mieszkaniu prywatnym W. Bogucka, Kilińskiego 102 m. 4, pierwsze piętro. 7856-6

F utro podróżne (nieźwiedz) F sprzedam. Wiadomość ulica Przejazd 53 m. 4, tylko od 4-6 po poł. 7852-2

G rupę dwie piany (porowate) ce) na woz. Oferty w Rozwoju pod "W. R.". 7833-1

Gożuch duży kryty do sprzedania ma ul. Radwańska 69 m. 19. 7879-2

Grupa młyn wołny. Łasowe A oferty wraz z cenami pod "N. N.". 7902-5

M upię pralnie dla własnego użycia, zapadłe dobrą cenę. Hotel Victoria, Piotrkowska 97, parter. 7903-3

M upię wagę wozową w dobrym stanie. Oferty z podaniem ostatecznej ceny w Rozwoju dla "Waga". 7917-2

M aszynę Singera sprzedam. St. Zarzewska 145 m. 14. 7358-1

Mam kilka domów do sprzedania w cenie od 20,000 do 100,000 mk. Wiadomość w Łodzi, ul. Przędzalniana N. 51 m. 25. 7839-1

Oficyne 19 mieszkań, murowana sprzedam, również bielz-niarkę i szafę. Lipowa 73-5. 7921-5

Piewarna do sprzedania zaraz F i pokój umeblowany z powodu wyjazdu. Nowo-Czerwińska N. 41a, róg Lesznej. 7845-1

Piekarnia z całkowitym urządzeniem do wynajęcia. Wiadomość u gospodarza. Wodna 21, między 1-4 po poł. 7830-2

Piewniarnię sprzedam, ul. Średnia 117. 7832-2

Restauracja do sprzedania punkt I pierwszorzędny. Wiadomość B. Stankiewicz, Zielona 35. 7781-1

Rower za 200 marek do sprzedania. Wiadomość u fryzjera, Piotrkowska 173. 7893-1

Sprzedam tremo i ornamy dywanową. B. Stankiewicz, Zielona 35. 7785-1

Sklep kolonialny sprzedam Leśna 9, przy Drewnowskiej. 7755-4

Sprzedam sklep spożywczy z powodu wyjazdu. Rajtera 9, Bałuty. 7829-2

Sklep do sprzedania z powodu objęcia posady. Zakatna N. 65. 7801-2

Sklep do sprzedania. Zagajnikowa N. 6, zaraz. 7793-2

Sklep spożywczy w dobrym punkcie do sprzedania zaraz. Łagiewnicka 23, wiadomość w sklepie. 7858-2

Sklep do sprzedania z powodu choroby lub samo urządzenie zaraz. Ul. Przejazd 55, sklep spożywczy. 7840-2

Sklep spożywczy sprzedam ul. Stowiańska 15. 7872-1

Sklep kolonialny w dobrym punkcie do sprzedania. Ul. Kilińskiego N. 145. 7832-2

Urządzenie zakładu tryzjerskiego: 2 łustra, 2 totele, 6 krzesel, toaleta, maszynki, brzytwy, nożyczki, bielizna i przybory do sprzedania zaraz. Główna N. 54 m. 7. 7788-1

Zaraz sprzedam sklep kolonialny, Włoczańska N. 62. 7826-2

Z powodu zmiany interesu sprzedam sklep spożywczy. Ul. Długa 3. 7837-2

Zakaz karakulowy sprzedam i meble, łóżko, stół, komoda i ude ramkowe. Aleksandryjska 54 m. 12. 7839-2

Z rozbiórki gruz do zabrania, cegła i katie do sprzedania, katna N. 54. 7919-3

Różne:

A. Nauczycielki, treblanki, wychowawczynie, bony, pielęgniarki, biurałstki (ów), kasjerki, ekspedientki; rządów-agronomów, pisarzy, gospodynie poleca Pierwszorzędne Biuro pedagogiczno-rekomendacyjne Ludwińskiej, Piotrkowska 103. 7445-1

A kuszerka Golańska przyjmuje A na czas słabości u siebie. Ul. Kilińskiego N. 152. 7815-5

B iuralistka z siedmio-klasowym B wykształceniem, z czterolatnią praktyką biurową, władająca o róż. polskiego językiem niemieckim w słowie i piśmie, umiejąca pisać na maszynie, a także obznajmiona z buchalterją poszukuje posady od zaraz. Oferty proszę składać w administracji pod adresem "Biuralistka". 7855-pn2

B ielizniarki poszukuje majadzyn bielizny W. Knapp, Nawrot 7. 7855-2

C hłopiec lat 17 z 4-ro oddziałowym wykształceniem poszukuje jakiegokolwiek zajęcia. Oferty pod "Chłopiec" do Rozwoju. 7775-1

Kucharka do restauracji II rzędu potrzebna. Dzielna N. 53. 7906-5

Kawafer, lat 32, na statowisku K pragnie poznać pannę w wieku od 20 do 28 lat, sympatyczną i miłąj powierzoną, ze średnim wykształceniem lub mającą gotówkę od 10000 fr. Reflektantki traktujące kwestię poważnie, zechcą oświadczyć w administracji Rozwoju pod literą "A. N." Dyskretna zapewniona pod słowem honoru. 7842-pn2

Pożyczy człowiek, zamożny, poszukiwać jakiegokolwiek posady ważne, portjera lub jakiej innej, umiającej czytać i pisać po polsku, niemiecku i rosyjsku. Oferty w Rozwoju "P. K.". 7814-2

Przebieństwo bezdzietne przysięgamie pania lub pana do wspólnego pokoju z elektrycznością. Aleje Kościuski 25-7. 7889-1

Posoba w średnim wieku, znająca się dobrze na gospodarstwie domowym poszukuje posady u samotnej osoby w miejscu lub na wyjazd. Oferty w Rozwoju pod lit. "W. H.". 7800-1

Oferta "W. R." Proszę się zgłosić: Lipowa 46 m. 6, o godz. 7 wieczorem. 7831-1

Potrzebna stancja dla ucznia 8 klasy. Zgłaszać się: Średnia 21. m. pp. Świetlik. 7823-1

Panienska młoda, przystojna, inteligentna poszukuje zajęcia w sklepie lub w restauracji jako bufetowa, może być na wyjazd. Świadectwa chlubne. Cmentarna N. 5 m. 22. 7895-n2

Potrzebny uczeń do zakładu mechaniczno-błacharskiego. Piotrkowska 188. 7903-5

Przybłąkał się pies rasy wilczej. Łódź, Franciszkańska 25. 7904-1

Przyjmę wspólnika, chrześcijanina, z kapitałem 25 tysięcy marek i udziałem w pracy do poważnego handlowego interesu na czas dłuższy; kapitał zgwarantowany hipoteką, pożądanym kupiec z branży opałowej. Oferty w Rozwoju dla "Wspólnika". 7918-2

Potrzebna dziewczyna, lat 15-16 F do posług. Ul. Główna, N. 41 m. 17. 7835-1

Pokój z kunięcią i jeden pokój I do wynajęcia. Zakatna N. 64 m. 17. 7839-1

Potrzebna kucharka i chłopiec. Cukiernia, Piotrkowska 45. 7811-1

Potrzebny pokój umeblowany F z oświetleniem i obniż. przyrodziny w śródmieściu dla kobiety pfacującej w biurze. Oferty proszę składać w adm. Rozwoju dla "Urzedniczki". 7874-2

Potrzebny mechanik do montażu i naprawy samochodów. Zgłaszać się: Podlambie, Gdzyńskich. 7759-1

Poszukuje posady umeblowanego F go. Oferty: Nowy Rynek, G. Pieczyńskich. 7740-1

Potrzebni są inteligentni i energiczni współpracownicy do rozpowszechniania popularnych wydawnictw drogą kolportażu. Zgłoszenia pomiędzy 3-5, Szwerozowa 7 m. 1. 7864-1

Potrzebny przedsiębiorca pol F ważnego wyznawstwa, na Piotrków z kunięcią 3000 mk. Skwerowa 7 m. 1, zgłoszenia pomiędzy 3-6. 7863-1

Prowizor tamach przyjmie zarząd apieką lub komisyjną, proz zaraz. Łódź, Wysoka 25 m. 5. J. Olszewski. 7746-1

Potrzebna od zaraz osoba chętna i męczarna na wycofanie do pralni w Łodzi, wspaniała 31. 7742-1

Potrzebny uczeń do tryzjera. Nowo-Zarawska 3. 7791-1

Samodzielny pracownik asekuracyjny może objąć posadę wieczorową. Oferty w administracji pod "K. T.". 7813-2

Stolarze meblowi zjolni, potrzebni Ofic 23, stolarnia. 7833-3

Sklepu Inzego rozmiaru z dwiema ubikacjami mieszkalnymi, na Piotrkowskiej lub przecznicach blisko Piotrkowskiej, poszukuje państwa instytucja. Oferta: Pańska 83, kantor warszawski. 7895-1

Upanowie potrzebni do zakładu mechanicznego Zakatna 65. 7877-1

Zelowanie "Erfadem" za 7 m. Uskatecznia sklep komisowy "Progres", Piotrkowska 175. 7763-1

Zapubione dokumenty.

Alfons Lanzer zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. Proszę o zwrot takowego na Kilińskiego 15. 7831-2

Bogusławski Wojciech zgubił legitymację węglową N. 639. 7907-1

Balazińska Michalina zagubiła kartę węglową za N. 3933. 7891-1

Dworak Jan zagubił kartę węglową za N. 24549. 7915-1

Grzelał Marja zagubiła kartę węglową za N. 56022. 7888-1

Gebnowski Wawrzyńca zagubił paszport tymczasowy wydany w gm. Bujny Szlacheckie. 7737-1

Gorowicz Julia zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 7848-2

Franiszka Antoni zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 7829-2

Ganelesz Antoni zgubił paszport niemiecki wydany w Warszawie. 7830-2

Józefa Przywarta zgubiła legitymację chlebową wyd. na 7 osób. 7916-1

Krzyżanowski Zygmunt zgubił legitymację chlebową na 15 osób. 7915-1

Kucharski Piotr zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 7901-5

Latkowski Ignacy zgubił paszport rosyjski wydany w gm. Wiskitno. 7868-2

Piechota Józef zgubił paszport niemiecki i rosyjski wydany w Pabjanicach. 7911-1

Rutkowska Anna zgubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 7884-2

Rytka Jakubowicz zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 7794-2

Szczepaniak Marjanna zgubiła kartę węglową. Łagiewnicka 33. 7920-1

Skradziono paszport niemiecki wydany w Łodzi na imię Mariji Sadokierskiej. 7914-3

Szczepławska Antonina zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 7892-5

Szwerozowski Ignacy zagubił legitymację chlebową wydany na 5 osoby. 7900-1

Woźnica Weronika zgubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 7859-2

Zagubił weksel Marjanna Józef wystawiony przez Franciszka Szpotona na 60 rub. Ostrzegam przed nabyciem takowego. 7795-2

Zagubiono portfel z 2 paszportami na imię Adolfa i Emmy Szattzeneider. 7745-1

Zagubiona legitymacja z adresem na imię Adama Tarasiewiczza. 7787-1

Zagubiono 2 paszporty niemieckie wydane w Zyrardowie na imię Frydy i Pauliny Fisser oraz metryka urodzenia Waady Fisser. 7866-2

Zagubiono zaświadczenie wójtkowe wydane w Łodzi na imię Feliks Szoda. 7894-1

Zielinski Bronisław zgubił kartę węglową za N. 7691. 7887-1

Zagubiono 2 paszporty rosyjski i niemiecki na imię Macieja Pajpskiego, wydane w Tuszyńcu. 7669-5